

GDAŃSK

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
INFRASTRUKTURA
ZA 2018 ROK**

**+ VII. PROGRAM OPERACYJNY
INFRASTRUKTURA**

SPIS TREŚCI

---

str. 4 **WPROWADZENIE.** Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawy dla zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2018 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Infrastruktura.

str. 6 W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **FAKTY I LICZBY** odnoszące się do wybranych zagadnień związanych z infrastrukturą miejską, środowiskiem naturalnym, ochroną przeciwpowodziową w Gdańsku.

str. 8 W kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU**, które, ze względu na stopień trudności organizacyjnych oraz spodziewane wysoce wymierne efekty jakie przyniesie ich wdrożenie w sferze infrastruktury, gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym, gospodarki wodno-ściekowej i ochrony środowiska w Gdańsku, zostały uznane za warte wyróżnienia. W opisie wymienionych działań zaznaczone zostały również nawiązania do wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta priorytetów strategicznego rozwoju – czyli wspólnie wypracowane wartości, na których należy budować przyszłość Gdańska.

str. 11 Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W 2018 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH** Programu Operacyjnego Infrastruktura. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są poszczególne cele operacyjne wskazane w obszarze infrastruktury. Wartym zaznaczenia jest fakt, iż szereg podjętych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów, co odnotowano (za pomocą ikon reprezentujących Programy) jako powiązania horyzontalne.

str. 29 **KOMENTARZ KOORDYNATORA** to podsumowanie doświadczeń wynikających z zarządzania wdrażaniem Programu Operacyjnego. Koordynator wskazuje zarówno kwestie, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych, jak również wyzwania jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 30 Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH**. Wartości wskazane za lata 2012-2018 umożliwiają dokonanie analizy zmian jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań oraz poprzez wspieranie wybranych kierunków rozwojowych.

WPROWADZENIE

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska, dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, **Infrastruktura**, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna. Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad konsekwentnym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył zarówno udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, ale również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się o analizę działań prowadzonych w różnych obszarach życia miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i umacniać aktywność obywatelską.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, iż przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

W TROSCE O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW I ŚRODOWISKO NATURALNE
W PROGRAMIE OPERACYJNYM ZAWARTO DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OGRANICZANIU
EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH I EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA.
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ WYNIKA Z KONIECZNOŚCI
EFEKTYWNEGO KORZYSTANIA Z ZASOBÓW, A PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU
GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ BĘDĄ SŁUŻYŁY LEPSZEMU GOSPODAROWANIU
ZASOBAMI WODY PITNEJ. OBSERWOWANE ZMIANY KLIMATYCZNE POWODUJĄ
KONIECZNOŚĆ ZWIĘKSZENIA DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU
BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPOWODZIOWEGO. POPRAWA CZYSTOŚCI
PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZEWIDZIANA W PROGRAMIE ZWIĘKSZY JEJ
ESTETYKĘ. DZIAŁANIA Z ZAKRESU GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ POSŁUŻĄ
ZWIĘKSZENIU DOSTĘPNOŚCI MIESZKAŃ WE WSZYSTKICH SEGMENTACH RYNKU
MIESZKANIOWEGO ORAZ PODNIESIENIU EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA
ZASOBEM LOKALI POZOSTAJĄCYCH W DYSPOZYCJI GMINY.

Koordinator Programu Operacyjnego

Joanna Tobolewicz

główny specjalista ds. energetyki w Wydziale Gospodarki Komunalnej,
pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. energetyki

Opiekun merytoryczny
Programu Operacyjnego:

Piotr Grzelak

Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki komunalnej

Zespół Programowy:

Lucyna Berendt

Andrzej Chudziak

Małgorzata Górecka

Rafał Jaworski

Jacek Kaszubowski

Piotr Olech

Ewa Sienkiewicz

Jacek Wojtczak

FAKTY I LICZBY

---

818 km

wynosiła długość oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych w mieście w 2018 r.; to o 17 km więcej niż w poprzednim roku.

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni.

---

421 kg

wynosi masa odebranych odpadów komunalnych*, jaka została wytworzona przez 1 mieszkańca Gdańska w 2018 r.; to o 17 kg więcej niż w poprzednim roku.

*z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych

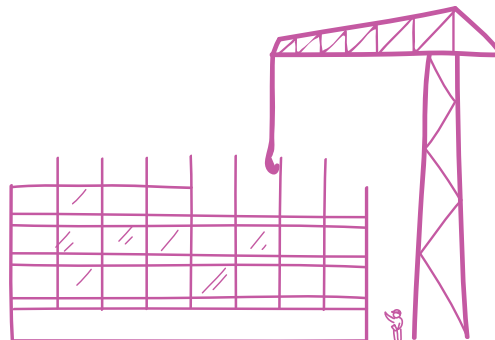
Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, Urząd Miejski w Gdańsku.

314

pozwoleń na budowę – dotyczących budowy 6341 mieszkań w 531 budynkach – wydano w 2018 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

---

44 %

odpadów wytworzonych w 2018 r. w Gdańsku zostało poddanych odzyskowi; to o 14 pkt proc. więcej niż w poprzednim roku.

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, Urząd Miejski w Gdańsku.

52

zbiorników retencyjnych, o łącznej pojemności 698 tys. m³, znajdowało się na terenie Gdańska w 2018 r.

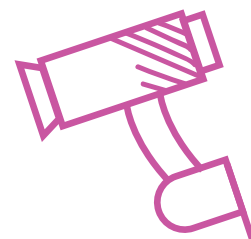
Źródło: Gdańskie Wody.

5

stacji automatycznego monitoringu jakości powietrza, wchodzących w skład sieci pomiarowej Agencji Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej, znajdowało się w Gdańsku w 2018 r.

Źródło: Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej (ARMAAG).

KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU

---

1. Wdrożenie ogólnopolskiego systemu segregacji odpadów w podziale na 5 frakcji: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bio oraz resztkowe

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska gminy zostały na terenie całego kraju zobowiązane do **ujednoczenia systemów zbierania u źródła odpadów** i wpisanie się swoimi systemami do europejskiej gospodarki o obiegu zamkniętym. Tym samym od 01.04.2018 r. nieruchomości na terenie Gdańska zostały wyposażone w 5 kolorowych pojemników na odpady, a wszystkich przedsiębiorców odbierających odpady zobligowano do ich zbiórki osobnymi transportami. Dzięki tym zabiegom, wyłącznie w 3 kwartałach 2018 r., z powodu zmiany zasad systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi gmina zebrała wagowo o 100% więcej odpadów surowcowych niż w 2017 r.

ryc. 1. Prezentacja nowego systemu gromadzenia odpadów w Gdańsku; fot. Dominik Paszliński / gdansk.pl

2. Kontynuacja realizacji programu „Jaśniejszy Gdańsk” przewidzianego na lata 2016–2025.

W 2018 r. kontynuowano budowę **oświetlenia wszystkich zamieszkałych nieoświetlonych ulic w mieście**. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji nieoświetlonych ulic Gdańska, stworzono listę ponad 500 lokalizacji, które do 2025 r. zostaną oświetlone, co przełoży się na wzrost jakości życia mieszkańców. Miasto przeznaczy na ten cel 58 mln zł.

ryc. 2. Na zdjęciu ul. Cygańska Górka – jedna z ulic objętych programem „Jaśniejszy Gdańsk”;
fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

3. Gdański Szlak Wodociągowy.

W 2018 r. zakończony został projekt realizowany wspólnie z Gminą Miasta Gdańska, pn. **Gdański Szlak Wodociągowy**. Realizacja projektu była dofinansowana za środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020. W wyniku realizacji projektu zostały wyremontowane, zaadaptowane oraz udostępnione do zwiedzania dwa **zabytkowe zbiorniki wody Stara Orunia i Stary Sobieski**. W Zbiorniku Wody Stary Sobieski została wykonana wystawa „woda dla pokoleń – historia gdańskich wodociągów”. Trzecim elementem szlaku jest **Zbiornik Wody Kazimierz** na Wyspie Sobieszewskiej oddany do użytkowania w 2015 r., którego taras widokowy zyskał w ramach projektu wystawę edukacyjną poświęconą historii powstania Wyspy i jej walorom przyrodniczym. W ramach projektu uporządkowano także ścieżki dojścia do obiektów oraz utworzono trzy nowe punkty widokowe (w pobliżu każdego z trzech obiektów).

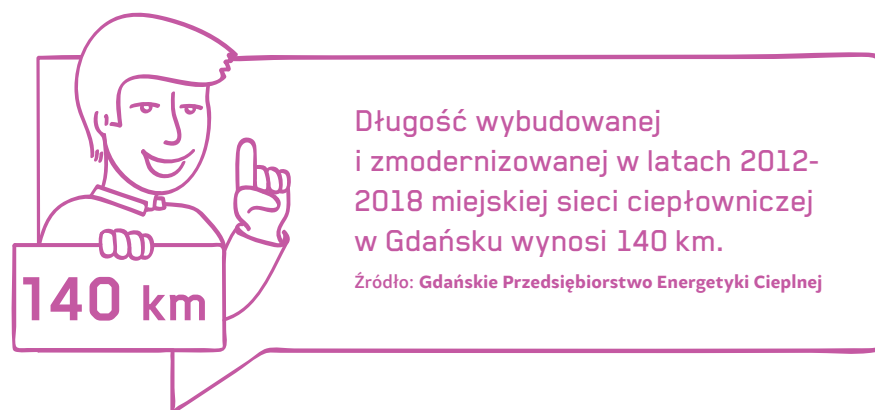

ryc. 3. Zbiornik wody Stary Sobieski – jeden z obiektów wyremontowany i udostępniony do zwiedzania w ramach powstałego Gdańskiego Szlaku Wodociągowego; fot. Dominik Paszliński / gdansk.pl

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2018 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

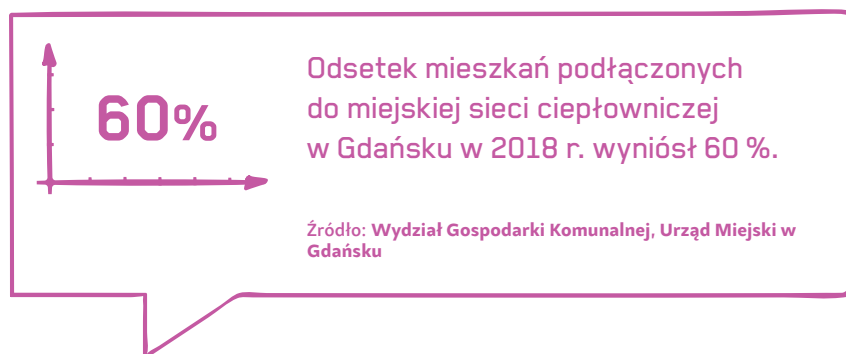
Cel operacyjny VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

- **Zapotrzebowanie na ciepło w Gdańsku** jest pokrywane z czterech rodzajów źródeł: miejskiej sieci ciepłowniczej, wysokoparametrowych ciepłowni lokalnych, indywidualnych źródeł ciepła i niewielkich kotłowni oraz źródeł przemysłowych. Główne źródło ciepła dla systemu centralnego ogrzewania zapewnia Elektrociepłownia Gdańsk zarządzana przez PGE Energia Ciepła Oddział Wybrzeże. Zasila ona w ciepło część Sopotu, cały dolny taras Gdańska (poza Wyspą Sobieszewską) oraz dzielnice południowe Gdańska. Sieć ciepłownicza jest sukcesywnie rozwijana w kierunku górnego tarasu miasta (m.in. Matarni).
- Sieć ciepłownicza i urządzenia sieciowe na terenie Gdańska są w dobrym stanie technicznym. Właściciel – grupa GPEC – prowadzi konsekwentne **działania modernizacyjne**, wymieniając sieci kanałowe na bardziej ekonomiczne preizolowane. W 2018 r. **wybudowano 30 tys. m oraz zmodernizowano 9,2 tys. m sieci ciepłowniczej**. Inwestycje te umożliwiły podłączenie ponad 350 nowych budynków. Długość sieci na koniec 2018 r. wynosiła prawie 700 km.

- Dofinansowanie z programu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „KAWKA III” w 2018 r. umożliwiło:
  - **podłączenie 51 budynków** administrowanych przez Gdańskie Nieruchomości **do miejskiej sieci ciepłowniczej**;
  - przeprowadzenie **pełnej termomodernizacji budynków** przy ul. Chłodnej 9, 10 i 14 oraz ul. Toruńskiej 23 obejmującej kompleksowy remont (docieplenie budynków, izolacje pionowe i poziome) i zmianę sposobu ogrzewania w 30 lokalach mieszkalnych i dwóch lokalach użytkowych;

- przeprowadzenie termomodernizacji kliniki pediatrycznej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego przez GPEC;
  - przeprowadzenie termomodernizacji budynków Centrum Pracy Socjalnej przy ul. Modrzewskiego 2a.
- W ramach programu „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych oraz sportowych należących do Gminy Miasta Gdańska – w latach 2017-2020” wykonano termomodernizację 6 obiektów: SP nr 92, SP nr 24, Żłobka nr 1, SP nr 2, SP nr 47 i Przedszkola nr 1.
- W 2018 r. **kontynuowano proces energomodernizacji** budynków publicznych, edukacyjnych, zabytkowych budynków użyteczności publicznej oraz 14 zabytkowych kamienic zlokalizowanych na Dolnym Mieście. Termin realizacji wszystkich inwestycji jest planowany na koniec 2021 r. Aby ograniczyć emisję, **rozpoczęto proces energomodernizacji** Wielkiego Młyna oraz kontynuowano prace przy ul. Lastadia 2 i Lastadia 41.

- W celu wsparcia procesu **likwidacji palenisk węglowych** oraz zmian źródła ogrzewania, mieszkańcy Gdańska w 2018 r. **otrzymali możliwość dofinansowania** do ogrzewania elektrycznego lub gazowego bądź podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w razie braku możliwości przejścia na którekolwiek z ww. źródeł ciepła, wprowadzono możliwość instalacji oraz dotacji na ogrzewanie z zastosowaniem kotłów retortowych (z podajnikiem) na ekogroszek lub pellet. W 2018 r. udzielono 394 dotacje.

ryc. 4. Prace przy ul. Lelewela prowadzące do wymiany ogrzewania węglowego na miejską sieć ciepłowniczą w Gdańsku; fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- **Budowa i modernizacja oświetlenia** zwiększa poczucie bezpieczeństwa użytkowników miasta - mieszkańców, odwiedzających oraz turystów, i wpływa na poprawę atrakcyjności komunikacji pieszej, rowerowej i miejskiej. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia przekłada się na mniejsze zużycie energii i poziomu zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.
- W 2018 r. na ulicach Gdańska pojawiło się **1500 nowych punktów oświetleniowych**, co pozwoliło na oświetlenie 37 km dróg, chodników i ciągów pieszych.

ryc. 5. Na zdjęciu ul. Kolejowa – jedna z ulic objętych programem „Jaśniejszy Gdańsk”; fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

Średni koszt postawienia latarni
ulicznej w Gdańsku w 2018 r.
wynosił 9 tys. zł.

Źródło: Cennik Miejski, Wydział Polityki Gospodarczej

- W 2018 r. **kontynuowano wdrażanie programu „Jaśniejszy Gdańsk”**. W ramach programu wybudowano oświetlenie w liczbie blisko 650 punktów oświetleniowych. Pojawiło się ono w 40 lokalizacjach, m.in. przy ulicach: Wesoła, Fundamentowa, Karpia, Konarskiego, Lecha, Zamkowa, Stara Twierdza, Jana Charpentiera, Karmelicka, Leśna Góra (plac zabaw), Przesmyk, Gdańska/Dworska (łąącznik), Plac Sąsiedzki, Mylna, Irysowa, Góreckiego, Lubczykowa, Ciasna/Malczewskiego (zieleniec). Nowe oświetlenie zyskały także fragmenty ulic: Zakopiańska, Wielkopolska, Anny Jagiellonki/Wawelska (łąącznik), Glinki, Kanapariusza, Zielony Trójkąt, Świętokrzyska, Barniewicka, Związkowa, Niepołomnicka, Traugutta, Srebrniki, Sosnkowskiego, Dąbka, Marska, Wojska Polskiego, Niedziałkowskiego, Lubelska, Cmentarna, Jaśminowy Stok do ul. Azaliowej. Łącznie w

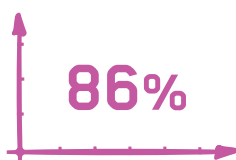
2018 r., w ramach programu Jaśniejszy Gdańsk, oświetlono 16,5 km dróg, chodników i ciągów pieszych. Program przewidziany jest na lata 2016–2025 i obejmuje zaprojektowanie i budowę oświetlenia dla ponad 500 lokalizacji w mieście. Planowane 6 tys. lamp znacząco wpłynie na jakość życia 54 tys. mieszkańców najbliższej okolicy. Gdańsk planuje przeznaczyć na ten cel do 2025 r. 58 mln zł.

Średni miesięczny koszt oświetlenia m.b. ulicy w Gdańsku w 2018 r. wynosił 121 zł.

Źródło: Cennik Miejski, Wydział Polityki Gospodarczej

- W ramach programu „Jaśniejszy Gdańsk” podjęto działania mające na celu rozbudowę systemu sterowania oświetleniem ulicznym i monitoringu tego oświetlenia, co do 2025 r. pozwoli **na objęcie systemem całego terenu miasta**. Wdrożenie oraz rozwój systemów sterowania i monitoringu oświetlenia pozwolą m.in. na:
- zarządzanie oświetleniem przez stronę WWW w czasie rzeczywistym z pozycji komputera i urządzeń mobilnych;
  - sterowanie oświetleniem w zależności od pogody i ustawionych poprawek;
  - monitorowanie funkcjonowania oświetlenia przez zapis, odczyt i analizę sytuacji alarmowych oraz parametrów sieci: prądu, napięcia, mocy.

W 2018 r. w Gdańsku 86% ulic i ciągów pieszo-rowerowych było oświetlonych; to wzrost o 1,8 pkt proc. w stosunku do poprzedniego roku.

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

Cel operacyjny VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.

- Powszechnie wiadomo, że w całej Polsce od lat rośnie ogólna ilość odpadów produkowanych przez mieszkańców. **Wprowadzony 1 kwietnia 2018 r.** na terenie Gdańska

ogólnopolski pięciopojemnikowy system segregacji odpadów – papier, szkło, bio, metale i tworzywa sztuczne, resztkowe – znacząco wpłyną na obniżenie wytwarzanych ilości odpadów resztkowych. Bardzo budujące są wskaźniki dotyczące 2018 r., gdzie ilość papieru odzyskanego w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrosła ponad 2-krotnie, tworzyw sztucznych ponad 2,5-krotnie, a poziom recyklingu wyniósł 44% (30% w 2017 r.). Wspomniany system, pomimo dobrego przyjęcia jest wciąż udoskonalany. Dalsze działania nakierowane są na edukację mieszkańców oraz na poprawę poszczególnych elementów systemu, tj. logistyka i optymalizacja działania sortowni.

- W celu usprawnienia komunikacji z mieszkańcami w zakresie utrzymania czystości i porządku, **kontynuowano wsparcie dla udostępnionego w sieci Elektronicznego Panelu Mieszkańca** (<https://e-deklaracje.czystemiasto.gdansk.pl>) umożliwiającego zdalne sprawdzanie salda rozliczeń, składanie deklaracji odpadowej czy administrowanie wieloma nieruchomościami na jednym koncie. W 2018 r. przystąpiono do przebudowy infrastruktury IT prowadzącej do wdrożenia w 2019 r. **aplikacji mobilnej „czyste-miasto.gdansk”**. Zadaniem aplikacji jest dotarcie z informacją o harmonogramach i usługach odbioru odpadów w podziale na adresy nieruchomości.
- Rozpoczęto **odbior odpadów komunalnych** od właścicieli nieruchomości przez **nową miejską spółkę komunalną „Gdańskie Usługi Komunalne Spółka z o.o.”**, która obsługuje „sektor VI miasta” obejmujący swoim zasięgiem dzielnice: VII Dwór, Brętowo, Piecki-Migowo, Suchanino, Siedlce, Ujeścisko-Łostowice. Dzięki nowej ustawie gmina skorzystała z możliwości delegowania zadań do podmiotów wewnętrznych, **co pozwoliło na aktywne zarządzanie usługami komunalnymi gospodarowania odpadami z ukierunkowaniem na jakość świadczonych usług**. Nowy podmiot to także zabezpieczenie na wypadek braku możliwości zachowania ciągłości usług dotyczących kwestii oczyszczania miasta np.: z powodu braku złożonej oferty lub zbyt wysokich cen ofertowych zaproponowanych przez wykonawców.
- W 2018 r. **kontynuowano plan zintensyfikowanego i kompleksowego oczyszczania** obszaru Głównego Miasta w trybie ciągłym, tj. przez 7 dni w tygodniu. Usługi te były realizowane w oparciu o podwyższone standardy oczyszczania.
- Podejmowano działania na rzecz **zwiększenia liczby punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)**, do których właściciele nieruchomości mogą przywieźć własnym transportem odpady komunalne, takie jak meble, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, zużyte baterie, akumulatory, chemikalia, opony – bez ponoszenia za to opłat. W 2018 r. gmina wzięła udział w konkursie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) na dofinansowanie budowy 2 PSZOK-ów zlokalizowanych przy ul. Elbląskiej (Rudniki) i ul. Meteorytowej (Osowa). Niestety w związku z przedłużającą się procedurą NFOŚiGW nie zakończył prac konkursowych rozstrzygnięciem. Plan na 2019 r. zakłada utrzymanie rezerwy oraz wszczęcie postępowań przetargowych i rozpoczęcie robót budowlanych. Przewidywana kwota dofinansowania wyniesie blisko 4 mln zł, a zakończenie inwestycji planowane jest w 2020 r.

- W IV kwartale 2018 r. Rada Miasta Gdańska zmieniła miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod **nowe lokalizacje PSZOK** przy ul. Uczniowskiej (Letnica) i ul. Hynka (Zaspa-Młyniec). Rozpoczęto również prace w celu wyłonienia wykonawcy na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego (PFU) dla obu lokalizacji, który będzie częścią wniosku o kolejne dofinansowanie z funduszy europejskich w ramach zaplanowanych przez NFOŚiGW na 2019 r. konkursów.

ryc. 6. Akcja „Sprzątane światła”, która miała miejsce na obszarze pasa nadmorskiego;
fot. Jerzy Pinkas/ gdansk.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

- Celem kampanii promocyjno-informacyjnych prowadzonych na terenie Gdańska było **kształtowanie postaw** społecznych **sprzyjających zachowaniu czystości w mieście**. W 2018 r. zorganizowano kolejną edycję akcji „Sprzątanie świata” oraz tematyczne stoiska edukacyjne, m.in. podczas biegu „Czyste Miasto Gdańsk”, w trakcie I-go Sa-

morządowego Forum Gospodarki Odpadami Komunalnymi i Pomorskiego EKO Forum. Kontynuowano kampanię informacyjno-edukacyjną „Segreguję odpady” opartą na działaniach oraz komunikacyjnych kierowanych do grup interesariuszy rozszerzonego systemu segregacji odpadów (media, Zarządcy, Spółdzielnie, media społecznościowe). Również w tym roku odbyła się **12. edycja Sylwestrowego Konkursu Butelkowego**. Osoby bawiące się na Targu Węglowym, przy Zielonej Bramie, molo w Brzeźnie, w Parku Oruńskim oraz w Jarze Wilanowskim mogły wrzucić do oznakowanych pojemników szklane butelki po spożytych napojach – ze swoimi danymi wewnątrz. Dzięki losowaniu każdy uczestnik miał możliwość zdobycia wielu atrakcyjnych nagród. Ilość zebranego podczas zabawy surowca determinowała kwotę, jaką Zakład Utylizacyjny miał przeznaczyć na **cele charytatywne**.

ryc. 7. Bieg rodzinny „Czyste Miasto Gdańsk”; fot. Dominik Paszliński / gdansk.pl

→ **Wprowadzony 1 kwietnia 2018 r. na terenie Gdańska ogólnopolski pięciopojemnikowy system segregacji odpadów** został wsparty działaniami informacyjno-edukacyjnymi, które skupione zostały na:

- obecności stoisk tematycznych na festynach w dzielnicach Gdańska i na innych miejskich wydarzeniach (35 imprez),
- organizacji akcji „Sprzątania Świata 2018” (4 lokalizacje, 36 placówek oświatowych, 2000 uczestników, 1200 kg zebranych odpadów),
- opracowaniu, produkcji i dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. gospodarki odpadami komunalnymi (200 tys. ulotek, 10 tys. plakatów w 4 różnych wersjach językowych),
- produkcji i dystrybucji tablic informacyjnych, które zamieszczono na wiatach śmietnikowych; tablice objaśniają zasady segregacji odpadów komunalnych (5500 tablic),
- opracowaniu graficznym materiałów edukacyjnych (m.in. scenariuszy lekcji, tablic edukacyjnych, animacji),

- produkcji zestawów pokazowych pojemników do segregacji odpadów z tablicami edukacyjnymi i ich dystrybucji do gdańskich szkół, przedszkoli i innych jednostek organizacyjnych miasta (300 kompletów edukacyjnych).

ryc. 8. Wizualizacje Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Gdańsku zaprezentowane podczas podpisania umowy na jego budowę; fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

- W 2018 r. w ramach **modernizacji wysypiska** odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem kompostowni zrealizowano wiele znaczących **zadań prowadzących do rozbudowy infrastruktury Zakładu Utylizacyjnego**.
- W zakresie kontynuowanego od 2017 r. zadania na zaprojektowanie i wybudowanie Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Gdańsku wybrany w postępowaniu przetargowym wykonawca złożył w grudniu 2018 r. wniosek o wydanie pozwolenia na budowę. Podjęto się także prac projektowych, które potrwać do końca 2019 r.
  - Kontynuowano budowę hermetycznej kompostowni. Wykonano konstrukcje żelbetowe 16 komór kompostowni, hali przyjęcia, hali dojrzewania, biofiltra, zrealizowano konstrukcje stalowe wszystkich hal, pokrycie dachu, a ściany zostały pokryte płytami warstwowymi. Trwał montaż ocieplenia dachu, orynnowanie i obróbka blacharska, wykonanie posadzek wewnątrz obiektów i na placu dojrzewania, których zakończenie przewidziane jest na 2019 r.
  - Podpisano umowę oraz rozpoczęto prace projektowe związane z budową nowej kwatery składowania odpadów komunalnych na terenie Zakładu Utylizacyjnego. Prace ziemne zaplanowano na 2019 r.
  - W ramach środków unijnych dystrybuowanych przez NFOŚiGW złożono wniosek konkursowy na dofinansowanie modernizacji sortowni odpadów. Gmina oczekuje na podpisanie umowy przez NFOŚiGW. Przetarg na wykonanie zadania modernizacji sortowni planowany jest w 2019 r. po podpisaniu umowy na dofinansowanie.

ryc. 9. Prezentacja hermetycznej kompostowni - tablica informacyjna oraz miejsce prac ziemnych;
fot. Dominik Paszliński / gdansk.pl

Cel operacyjny VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.

- **Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych ludności Gdańska** przez zwiększanie dostępności lokali mieszkalnych na wynajem było realizowane m.in. poprzez działalność towarzystw budownictwa społecznego (TBS). W 2018 r. **Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego** (GTBS) wybudowało 69 mieszkań w 2 budynkach zlokalizowanych przy ul. Piotrkowskiej (Ujeścisko-Łostowice). Budynki zostały oddane do użytku na początku 2019 r. **Towarzystwo Budownictwa Społecznego Motława** (TBS „Motława”) w tym czasie oddało 2 budynki wielorodzinne z 77 lokalami mieszkalnymi, w tym: 1 budynek z 55 lokalami przy ul. Piotrkowskiej (Ujeścisko-Łostowice) oraz 1 budynek z 22 lokalami przy ul. Kieturakisa (Śródmieście). W tym samym czasie, **Gdańska Infrastruktura Społeczna** (GIS) oddała do użytku 12 lokali mieszkalnych (1 segment) przy ul. Madalińskiego (Chełm). Aby uzupełnić tkankę mieszkaniową nowymi inwestycjami, na obszarze Dolnego Miasta, Ujeściska-Łostowic oraz Chełmu **przygotowano kolejne tereny przewidziane do realizacji budownictwa mieszkaniowego** przez TBS w 2019 r.

ryc. 10. Uroczystość przekazania kluczy do mieszkań TBS Motława przy ul. Kieturakisa 6 na Dolnym Mieście, które miało miejsce 28 sierpnia 2018 r.; fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

→ **Realizowano** przyjęty w 2016 r. **Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego** (GPMS) dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, adresowany do mieszkańców Gdańska, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i wymagają wsparcia. Główny cel programu to rozwój mieszkalnictwa społecznego połączonego z różnymi formami wsparcia specjalistów, tak aby beneficjenci mogli prowadzić samodzielne życie. W 2018 r. na cele Programu przeznaczono z mieszkaniowego zasobu gminy **40 lokali mieszkalnych** - 80% wartości założonego wskaźnika wynoszącego 50 mieszkań rocznie, w tym:

- 27 lokali na mieszkania ze wsparciem, w których beneficjenci zawierają umowę najmu, a jednocześnie są objęci wsparciem zapewnionym dzięki MOPR i/lub przez wybrane organizacje pozarządowe,
- 13 lokali na mieszkania wspomagane, w których osoby przygotowywane są do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewnienia pomocy w prowadzeniu samodzielnego życia.

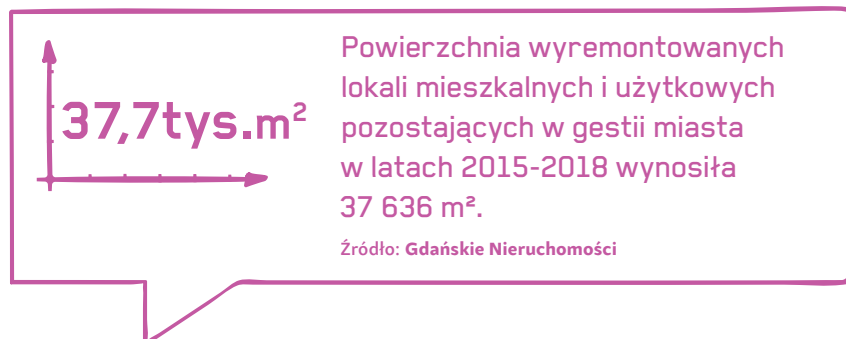
W 2018 r. funkcjonowało łącznie 179 mieszkań/pokoi, z których skorzystało 386 odbiorców działań. Działanie to realizuje także założenia Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.

- **Z pozagminnego zasobu zakupiono budynek przy ul. Dąbka od TBS Konkret z 14 mieszkaniami ze wsparciem i 1 mieszkaniem wspomaganiem.**
- Dzięki działaniom ukierunkowanym na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków gdańskiej społeczności, wspierano realizację polityki gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym. W 2018 r. w zamian za przekazanie gruntów pod budownictwo, pozyskano **28 lokali mieszkalnych**. Zakupiono 1 lokal oraz

pozyskano 2 lokale nabyte w drodze spadku. **Wyremontowano i przygotowano 155 lokali mieszkalnych**, które posłużą jako lokale zamienne i socjalne.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Innowacyjność i Przedsiębiorczość

- W celu efektywnego wykorzystania nieruchomości pozostających w zasobach gminy **kontynuowano pogram „Lokal za złotówkę”** zakładający **najem lokalu po preferencyjnych stawkach i wspierający rozwój przedsiębiorczości w mieście**. W 2018 r. wynajęto 8 lokali o powierzchni od 15 do 64 m². Działanie to realizuje także założenia Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Kultura i Czas Wolny

- Lokalni artyści będą z kolei beneficjentami zainaugurowanego w 2017 r. programu „**Gdańskie otwarte pracownie**” (realizuje on także założenia Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny). **W zamian za preferencyjne warunki najmu artyści proponują własne pomysły służące upowszechnianiu aktywności twórczej**. Miasto na ten cel w 2018 r. udostępniło 4 lokale pochodzące z komunalnego zasobu lokali użytkowych. Rocznie na ten cel planuje się przeznaczać pulę 5–10 lokali.

- **Na bieżąco opracowywano plany zagospodarowania przestrzennego umożliwiające rozwój budownictwa**. W 2018 r. uchwalono łącznie **30** planów obejmujących swoim zasięgiem powierzchnię 724 ha, co odpowiada 2,7% powierzchni miasta. W trakcie sporządzania były 74 plany o powierzchni 1 126 ha. **We współpracy ze spółkami miejskimi uzbrajano tereny w infrastrukturę techniczną**.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Przestrzeń Publiczna

Cel operacyjny VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.

- 2018 r. uznano za rok suchy. Jedyne na najniższej położonych obszarach miejskich tzw. Dolnego Tarasu opad zakwalifikowano jako przeciętny. Roczne sumy opadów wyniosły od 390 mm na Żuławach Gdańskich do 550 mm w lasach tworzących Trójmiejski Park Krajobrazowy. Pomimo mniejszych opadów względem wielolecia wystąpiły trzy zjawiska opadowe o charakterze ekstremalnym osiągając sumę 54 mm w ciągu 1 godziny. Rok 2018 jest **trzecim z kolei w którym wystąpiły zdarzenia opadowe o parametrach przekraczających tzw. deszcz 100-letni** oszacowany według formuły IMGW.
- W 2018 r. **zakończono budowę zbiornika retencyjnego Osowa II** o pojemności retencyjnej 15 tys. m³. Na koniec 2018 r. w Gdańsku znajdowały się 52 zbiorniki przeciwpowodziowe o łącznej pojemności 698 tys. m³ oraz 784 km dróg o nawierzchni

ni utwardzonej, w których wykonanych jest 570,3 km sieci kanalizacji deszczowej, co stanowi 74% skanalizowania.

ryc. 11. Zbiornik retencyjny Osowa II przy ul. Nowy Świat, którego budowa została zakończona w Gdańsku w 2018 r.; fot. DRMG - Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska

Podobnie jak w latach ubiegłych **ograniczano odpływ wód opadowych do odbiorników poprzez systemową realizację małej retencji miejskiej**, w miejscach gdzie możliwe są takie rozwiązania. W 2018 r. Gdańskie Wody zrealizowały 5 obiektów małej retencji miejskiej (ogrody deszczowe, niecka trawiasta) o pojemności łącznej przekraczającej 500 m³. Obiekty te służą również jako żywe modele edukacyjne i znajdują się w dzielnicach: Stogi (baza spółki Gdańskie Wody przy ul. Kaczeńce oraz przy ul. Stryjewskiego), Wrzeszcz Dolny (pl. B-pa O'Rourke), Siedlce (przy ul. Zakopiańskiej oraz Starodworskiej). W 2018 r. wydawano warunki techniczne oraz uzgadniano dokumentacje techniczne, na podstawie których realizuje się rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej oraz lokalną retencję wód opadowych.

- Prowadzono, wspólnie z Lasami Państwowymi i Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym **działania dla zwiększenia retencji na terenach leśnych** w celu ograniczenia spływu wód opadowych na tereny miejskie.
- W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2018 r. **nowej ustawy Prawo wodne** z dnia 20 lipca 2017 r. wprowadzającej nową jednostkę organizacyjną (PGW Wody Polskie), która pełni prawa właścicielskie w stosunku do wód płynących (rzek, potoków, kanałów) działania na otwartych systemach **zagospodarowania wód opadowych ograniczono do zbiorników retencyjnych, zaś działania na ciekach płynących ograniczono do działań zapewniających bezpieczeństwo powodziowe miasta**. Wyczyszczono 240 mb przepustów na potokach, poprawiono stan umocnień brzegowych na długości łącznie ponad 2000 metrów. W 2018 r. dokonano modernizacji budowli upustowej zbiornika Srebrniki na potoku Strzyża wraz z odmuleniem zbiornika, która umożliwi niższe piętrzenie wody. Podobnie wykonano remont umocnień wraz odmuleniem zbiorników Nowiec II na potoku Strzyża, Grunwaldzka na potoku Oliwskim oraz dwóch zbiorników na potoku M2 - dopływu do Kanału Radunii. Prace te pozwalają na zwiększenie retencji wód w sytuacjach nadzwyczajnych. Działania dotyczyły również usuwania kolizji innych sieci zlokalizowanych w świetle koryt,

ograniczających przepustowości potoków (np. na potoku Strzyża przy ul. Reymonta).

- W zamkniętych systemach kanalizacji deszczowej **wykonano systematyczne czyszczenie**, które objęło 86,5 km sieci, 15 tys. sztuk przykanalików oraz 24 tys. wpustów i studni. Wymieniono 196 szt. skradzionych lub zniszczonych rusztów, wpustów i pokryw studni rewizyjnych. Zmodernizowano także przepompownię kanalizacji deszczowej – „Kochanowskiego”.
- Dzięki zakupionemu w 2018 r. systemowi, **rozpoczęto prace związane z modelowaniem** hydrauliczno-hydrologicznym zlewni potoków gdańskich.
- **Uzyskano dofinansowanie projektu FanPLESStic-sea** – międzynarodowego projektu badawczego, koncentrującego się na redukcji mikroplastików w wodach Bałtyku oraz eliminowaniem ich potencjalnych źródeł. Projekt zwiększy świadomość i poszerzy wiedzę dotyczącą ścieżek migracji mikroplastików, a także umożliwi podjęcie działań na rzecz poprawy jakości wody opadowej odprowadzanej do Morza Bałtyckiego. Termin realizacji projektu to lata 2019-2021.
- W analizowanym roku **zrealizowano ćwiczenia przeciwpowodziowe „Radunia 2018”**, które miały na celu koordynację działania służb miejskich, Policji i Państwowej Straży Pożarnej w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych.

ryc. 12. Ćwiczenia przeciwpowodziowe „Radunia 2018”; fot. Jerzy Pinkas / gdansk.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

- W 2018 r. Miasto Gdańsk konsekwentnie **wdrażało rekomendacje panelu obywatelskiego z 2016 r. pt. „Jak lepiej przygotować Gdańsk na wystąpienie ulewnych opadów deszczu w ramach adaptacji miasta do zmian klimatu”**. Poza prowadzonym wcześniej systemowym wdrażaniem małej retencji miejskiej w ramach planowania przestrzennego, uzgodnień inwestycji oraz wykorzystania retencji leśnej, wykonano pierwsze obiekty otwartej kanalizacji deszczowej: ogrody deszczowe, niecki trawiaste.

Cel operacyjny VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.

- Podwyższanie standardu życia osób i podmiotów korzystających z infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej miasta przez zwiększenie dostępności usług wodno-kanalizacyjnych oraz podwyższenie niezawodności działania systemu, było realizowane na terenie Gdańska w 2018 r. dzięki następującym inwestycjom:
- **wybudowano sieć wodociągową i sieć kanalizacji sanitarnej** w ulicy Beskidzkiej (Ujeścisko-Łostowice);
  - **wybudowano** nową oraz **przebudowano** istniejącą **infrastrukturę wodociągowo – kanalizacyjną** na potrzeby Ogólnopolskiego Zlotu Harcerzy na Wyspie Sobieszewskiej;
  - **przebudowano sieć wodociągową** w ulicach: Fultona (Piecki-Migowo), Łukasiewicza (Wrzeszcz Górny), Turystycznej (2 odcinki na Wyspie Sobieszewskiej), Długie Ogrody (Śródmieście), Nad Jarem (Siedlce), Pomorskiej (Żabianka);
  - **przebudowano** w koordynacji z robotami drogowymi **sieć wodociągową** w ulicach: Ojcowskiej (Siedlce), Orzeszkowej (Aniołki), Planetarnej (Osowa), Chmielnej (Śródmieście) i sieć kanalizacji sanitarnej w ulicach: Gomółki (Strzyża) i Chmielnej (Śródmieście);
  - **przebudowano i wybudowano sieć kanalizacji i przykanalików sanitarnych** w ulicach: Niepołomickiej (Chełm), Kampinoskiej (Chełm), Pomorskiej (Żabianka), Chałubińskiego (Chełm);
  - **rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków** w rejonie schroniska dla zwierząt przy ulicy Przyrodników (Kokoszki);
  - **rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej** w rejonie ulicy Olimpijskiej i Łyżwiarskiej (Chełm);
  - **kontynuowano przebudowę kolektora sanitarnego** Morena w rejonie ul. Cementowej (Kokoszki);
  - **przebudowano kolektory sanitarne** o długości 2,3 km w ulicach: Marynarki Polskiej (Letnica), Gnilnej, Aksamitnej, Angielskiej Grobli, Na Stępce, Wiesława (Śródmieście), Siennickiej (Śródmieście);
  - **zmodernizowano** stację transformatorową T-2 na terenie **Oczyszczalni Ścieków Gdańsk - Wschód**;
  - rozpoczęto prace projektowe dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach: Feliska Muzyka (Chełm), Choczewskiej, Będomińskiej, Barkoczyńskiej, Mirachowskiej, Zbąszyńskiej, Smęgorzyńskiej (Kokoszki) wraz z przepompownią ścieków;
  - **kontynuowano prace projektowe** dotyczące:
    - » budowy przepompowni ścieków przy ul. Budowlanych (Kokoszki),
    - » budowy kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Oliwkowej, Turzycowej, Ostrzyckiej (Jasień), w ul. Wiłkomirskiego, Radarowej, Synów Pułku (Matarnia), Letnickiej (Letnica), Wyzwolenia (Nowy Port),
    - » modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Letnica w Gdańsku,
    - » budowy sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Łanowej i Modrej (Olszynka),
    - » budowy kanalizacji sanitarnej na terenie **Ogrodu Zoologicznego**,
    - » budowy kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w ul. Ku Ujściu (Przeróbka). Dzięki realizacji tego zadania pojawi się możliwość podłączenia terenów portowych do miejskiego systemu kanalizacyjnego.
  - **zakończono prace projektowe** dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Nowy

Świat (Osowa), oraz przebudowy wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ul. Świętokrzyskiej (Ujeścisko-Łostowice);

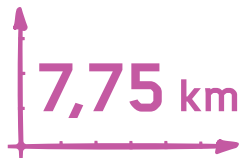
Długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci wodociągowej na terenie Gdańska w 2018 r. wyniósł 7,01 km.

Źródło: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna

Powiązanie z Programem Operacyjnym Przestrzeń Publiczna

- W 2018 r. zostały zainstalowane **dwa nowe źródła wodne**, które zlokalizowane są w pobliżu obiektów Gdańskiego Szlaku Wodociągowego – zbiornika Wody Stara Orunia i Stary Sobieski. Tym samym na koniec 2018 r. było dostępnych dla mieszkańców 25 źródeł. Trwały prace projektowe dla lokalizacji nowych źródeł ulicznych na terenie Śródmieścia oraz na Placu Gen. Maczka (Strzyża).

Długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej na terenie Gdańska w 2018 r.

Źródło: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna

- W ramach zintegrowanego zarządzania systemem Gdańska Infrastruktura Wodno-Kanalizacyjna (GIWK) **przejęła urządzenia wodociągowe** w ulicach: Sandomierska (Orunia-Św.Wojciech-Lipce), Do Studzienki (Wrzeszcz Górny), Hallera (Wrzeszcz Dolny), Dokerów (Chełm), Biologicznej, Przyrodników, Budowlanych (Kokoszki) oraz **urządzenia kanalizacyjne** w ulicach: Al. Grunwaldzka (Oliwa), Dmowskiego, Słowackiego 36A (Wrzeszcz Górny), Elbląska (Śródmieście).

Cel operacyjny VII.6. Ochrona wód, w tym ochrona wód Zatoki Gdańskiej.

- Polska, mimo znacznej sumy rocznych opadów, należy do krajów Europy najuboższych w wodę pitną. Z tego powodu ważne są: **ochrona wód, zrównoważone zarządzanie zasobami wody pitnej oraz edukacja mieszkańców w zakresie korzystania i ochrony wód** – te obszary działań leżą u podstaw opisywanego celu.
- W ramach projektu „**Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański**” w 2018 r. uzupełniono sieć obserwacyjną monitoringów osłonowych w rejonie ujęć wody podziemnej Czarny Dwór i Zaspą oraz Lipce. Wykonano sieć monitoringu lokalnego w strefie wód zanieczyszczonych w rejonie byłej Fabryki Farb i Lakierów „Polifarb” w Oliwie oraz w strefie wód zanieczyszczonych w rejonie byłego Przedsiębiorstwa Produkcji Materiałów Budowlanych „Izolmat” w Gdańsku-Lipcach. Zawarto umowę z Wykonawcą na realizację dwóch piezometrów na terenie gminy Pruszcz Gdański. W latach 2019-2021 planuje się prowadzenie prac badawczych na terenie Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański mających na celu weryfikację stanu

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

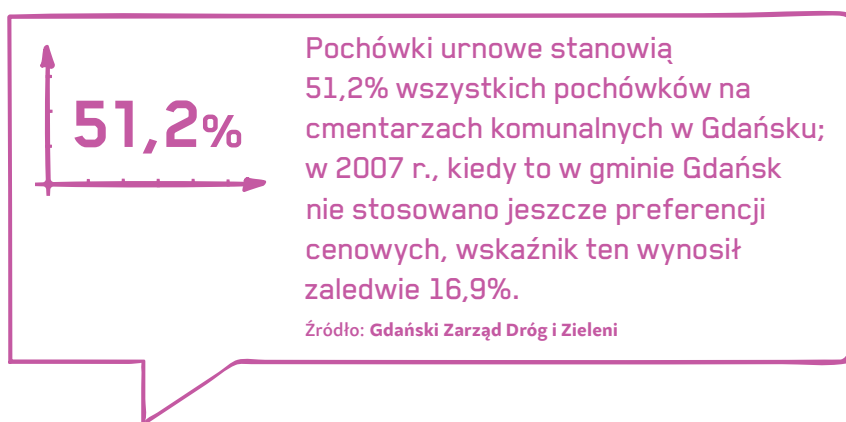
zasobów wód podziemnych oraz ustalenie zasad ich ochrony i eksploatacji.

- **Edukację ekologiczną w zakresie korzystania z wód i ich ochrony** kontynuowano w programie „**Blżej źródeł**”, który obejmował następujące działania:
- od maja do końca września na terenie zbiornika wody Kazimierz (Wyspa Sobieszewska) odbywało się **zwiedzanie obiektu z przewodnikiem nt. systemu dostaw wody** w Gdańsku (ponad 4,6 tys. uczestników). W 2018 r. została dodatkowo uruchomiona wystawa na poziomie tarasu widokowego poświęcona historii powstania Wyspy Sobieszewskiej i jej walorom przyrodniczym;
  - 9 czerwca zorganizowano **V Bieg do Źródeł** (ok. 1 tys. uczestników), któremu towarzyszył edukacyjny piknik rodzinny z zajęciami z przygotowywania eko-produktów, będący elementem kampanii „Miasto na detoksie”;
  - w ramach kampanii „**Miasto na detoksie**”, realizowanej w **projekcie edukacyjnym NonHazCity**, kontynuowano realizację warsztatów dla uczestników projektu pilotażowego. Rodziny biorące udział w projekcie miały możliwość przygotowania ekologicznych zabawek, a także omówiono możliwość występowania szkodliwych substancji w tekstyliach;
  - aby uwrażliwić mieszkańców na problem ścieków, kontynuowano projekt **Otwarta Oczyszczalnia** (102 odwiedzających w 2018 r.), który ma uświadomić, jaki wpływ na jakość wód mają ścieki i że konieczne jest stałe podnoszenie jakości i efektywności procesu ich oczyszczania;
  - zrealizowano piątą edycję konkursu edukacyjnego „**Dlaczego sieci nie lubią śmieci**”, którego celem jest zaprezentowanie uczniom szkół podstawowych wpływu niewłaściwego postępowania z odpadami na zanieczyszczenie gleb, wody pitnej oraz gospodarki ściekowej. W konkursie wzięło udział 80 uczniów z 3 gdańskich szkół;
  - bieżącą komunikację z mieszkańcami prowadzono na platformie społecznościowej „**Blżej źródeł**”, której elementami są **blog** (31,2 tys. unikalnych użytkowników w 2018 r.) oraz **profil na Facebooku** (9,3 tys. polubień); ponadto cyklicznie zamieszczano materiały promocyjno-informacyjne na tematycznym kanale YouTube (ponad 100 tys. wyświetleń);
  - prowadzono szereg mniejszych działań, jak obchody Światowego Dnia Wody czy zajęcia edukacyjne o wodzie z wykorzystaniem materiałów opracowanych i przygotowanych przez GIWK.
- **Kontynuowano międzynarodowy projekt IWAMA** (Interactive WAter MAnagement), którego celem jest **poprawa efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków** w regionie Morza Bałtyckiego, w tym oczyszczalni ścieków **Gdańsk-Wschód**, przez zwiększenie kwalifikacji zawodowych operatorów oczyszczalni oraz **wykonanie badań pilotażowych** ukierunkowanych na zmniejszenie emisji substancji biogenych do środowiska. W ramach projektu wykonano badania pilotażowe możliwości zastosowania **nowej technologii** oczyszczania ścieków komunalnych, których wyniki potwierdziły wysoką efektywność procesu przy znacznie niższym zużyciu energii (w porównaniu do obecnej metody). Kolejnym rezultatem projektu IWAMA jest benchmarking efektywności technologicznej i energetycznej 66-ciu oczyszczalni ścieków w Regionie Morza Bałtyckiego. Wyniki benchmarkingu potwierdziły bardzo wysoką efektywność rozwiązań technologicznych zastosowanych na oczyszczalni ścieków „Gdańsk-Wschód”. Uzyskiwany wskaźnik energochłonności plasuje oczyszczalnię „Gdańsk-Wschód” w grupie 10% najefektywniejszych energetycznie obiektów w Regionie Morze Bałtyc-

kiego. Przeprowadzony benchmarking wykazał również, że **wskaźniki efektywności usuwania azotu i fosforu na oczyszczalni w Gdańsku są wyższe od wyników uzyskiwanych w ponad 70% oczyszczalni ścieków w Szwecji, Finlandii i Niemczech**. Na podstawie wyników przeprowadzonego w ramach projektu audytu technicznego na oczyszczalni „Gdańsk-Wschód”, sformułowane zostały zalecenia dotyczące dalszej poprawy efektywności technologicznej i energetycznej procesu oczyszczania ścieków i przeróbki osadów. Uzyskane wyniki badań pilotowych i benchmarkingu wykorzystane będą przy planowaniu działań inwestycyjnych ukierunkowanych na poprawę efektywności energetycznej i niezawodności funkcjonowania oczyszczalni ścieków „Gdańsk-Wschód”.

Cel operacyjny VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

- W Gdańsku funkcjonuje 9 cmentarzy komunalnych o powierzchni 97,4 ha oraz 5 cmentarzy parafialnych o powierzchni 8,5 ha. Ich **łącznie powierzchnia to prawie 106 ha**. Jedyнным cmentarzem komunalnym, otwartym do bieżącego chowania zmarłych jest Cmentarz Łostowicki. Pozostałych 8 cmentarzy komunalnych jest zapełnionych, co oznacza, że nie posiadają wolnych kwater grzebalnych. Na koniec 2018 r. niewykorzystany teren Cmentarza Łostowickiego zajmował powierzchnię 1,5 ha, co wystarczy na utworzenie ok. 2000 grobów ziemnych.

- **W celu rozbudowy istniejących cmentarzy na terenie Gdańska w 2018 r. zakończono procedurę** uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) umożliwiającego **rozbudowę cmentarza Łostowickiego** o teren o powierzchni 1,8 ha przyległy do nekropolii od ul. Armii Krajowej. W ramach planowanej rozbudowy **cmentarza Garnizonowego**, w 2018 r. kontynuowano wykwaterowanie mieszkańców z substandardowej (w złym stanie technicznym i zdekapitalizowanej) zabudowy mieszkalnej przy ul. Kolonia Jordana.
- Głównym działaniem promującym propagowanie pochówków urnowych ziemnych była **kontynuacja stosowania preferencyjnych stawek cenowych** w stosunku do pochówków tradycyjnych. Dzięki temu wsparciu udział pochówków urnowych w pochówkach ogółem wzrósł o 2 p.p. w ciągu roku i osiągnął poziom 51,2% w 2018 r.
- Istniejącą **infrastrukturę cmentarną poddano modernizacji i rozbudowie**. W 2018 r. na terenie cmentarza:

- Łostowickiego – wybudowano system odprowadzania wód opadowych, gromadzących się na ciągu pieszo-jezdnym, położonym przy kwaterze nr 12, wykonano naprawę istniejącego ogrodzenia (300 mb),
- Garnizonowego – wykonano I etap budowy dodatkowego wejścia na cmentarz od strony ul. Giełguda, który dotyczył odcinka do bramy (teren na zewnątrz cmentarza). W 2019 r. planuje się dokończenie zadania po stronie cmentarnej;
- Srebrzysko – wybudowano 50 m² schodów wraz z balustradami i poręczami (50 mb) oraz utwardzono 300 m² dróg i placów.

Cel operacyjny VII.8. Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych.

- **W 2018 r. kontynuowano proces przygotowania koncepcji biznesowej systemu zarządzania infrastrukturą liniową oraz nieruchomości gminnych** we współpracy z Gdańskim Centrum Informatycznym oraz Biurem Informatyki. Sformułowane zostały podstawowe założenia przedsięwzięcia – zakładane funkcjonalności, aspekty techniczne.
- Rozpoczęto proces kompleksowej inwentaryzacji zasobu komunalnego.
- Przygotowano założenia do systemu koordynacji i planowania inwestycji liniowych i kubaturowych.

KOMENTARZ KOORDYNATORA PROGRAMU OPERACYJNEGO

Programy i projekty realizowane w 2018 roku w obszarze infrastruktury były skoncentrowane na racjonalnym gospodarowaniu posiadanymi zasobami. Rozwijano współpracę z mieszkańcami w ramach zadań wspierających zrównoważony rozwój. Kontynuowany był program „Jaśniejszy Gdańsk”, dzięki któremu kolejne ulice, chodniki, dojścia do szkół i instytucji miejskich, a także przestrzenie rekreacyjne zyskują oświetlenie. Ulice do programu wybrane zostają przede wszystkim na podstawie liczby mieszkańców, dostępu do placówek publicznych i interwencji mieszkańców. Z uwagi na rozbudowany zakres realizacji program „Jaśniejszy Gdańsk” podzielony został na kilka etapów. II etap - realizowany w latach 2017-2018, to kolejne 58 lokalizacji i 8,5 mln zł.

Sporym wyzwaniem, zarówno od strony technicznej jak i informacyjnej było wdrożenie ogólnopolskiego systemu segregacji odpadów w podziale na 5 frakcji: papier, szkło, metali i tworzywa sztuczne, bio oraz resztkowe. Dotychczas w Gdańsku odpady zbierane były do 3 pojemników: suche, mokre, szkło. Dzięki zmianom zasad systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w 3 kwartałach 2018 r. w Gdańsku zebrano wagowo o 100% więcej odpadów surowcowych niż w poprzednim roku. Ostateczny efekt ekologiczny zawsze przynosi wspólna praca zarówno mieszkańców segregujących odpady, jak i służb miejskich, w tym Zakładu Utylizacyjnego, który w sortowni dalej przygotowuje odpady do recyklingu.

Kolejnym istotnym zagadnieniem jest zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód odpadowych. Rozwój systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych, kanalizacji burzowej oraz systematyczne podnoszenie efektywności operacyjnej służb miejskich pozwoliły uniknąć strat i zniszczeń podczas występujących nawalnych deszczów. Na uwagę zasługują działania w ramach międzynarodowego projektu IWAMA (Interactive Water Management), którego celem jest poprawa efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków w rejonie Morza Bałtyckiego (w tym oczyszczalni Gdańsk-Wschód). Na 2019 rok zaplanowano działania będące kontynuacją rozpoczętych już projektów, których celem jest dalsza poprawa warunków życia gdańszczanek i gdańszczan.

Joanna Tobolewicz

*główny specjalista ds. energetyki w Wydziale Gospodarki Komunalnej,
pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. energetyki*

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cel VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.	VII.1.a. Liczba komunalnych budynków użyteczności publicznej poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	0	1	3	5
	VII.1.b. Liczba komunalnych budynków mieszkalnych poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	0	5	9	13
	VII.1.c. Długość wybudowanej i zmodernizowanej miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>W ciągu roku; dane w km</i>	0	10	13	35	14,3	28,5	39,2
	VII.1.d. Odsetek obiektów użyteczności publicznej podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.	●	45%	45%	45%	45%	45%	60%
	VII.1.e. Liczba palenisk opalanych paliwem stałym. <i>Wskaźnik prezentuje całkowitą liczbę pieców i kotłów opalanych węglem, drewnem lub innym paliwem stałym; dotyczy budynków wyłącznie w zasobie GZNK</i>	●	●	●	●	6671	6398	6500
	VII.1.f. Odsetek mieszkań podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>Dane za 2016 r. – szacunek WGK na podstawie dostępnych danych</i>	●	●	●	●	60%	60%	60%
	VII.1.g. Moc zainstalowanych źródeł fotowoltaicznych. <i>Dane w kW; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	●	●	●	●	1790	●	●

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	VII.1.h. Odsetek oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych.	●	●	●	80,5%	82,6%	84,2%	86%
Cel VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.	VII.2.a. Odsetek Punktów Gromadzenia Odpadów wykonanych w oparciu o nowe wytyczne – o poprawionej estetyce. <i>W stosunku do wszystkich nowych punktów gromadzenia odpadów w Gdańsku; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	●	●	●	●	1,4%	2,6%	4,0%
	VII.2.b. Liczba Punktów Gromadzenia Odpadów z możliwością selekcji. <i>Selekcja na podstawie wytycznych określonych w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie”</i>	●	●	●	30737	32070	32070	31325
	VII.2.c. Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku. <i>Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.</i> <i>Wskaźnik określa procentowy udział odpadów poddanych recyklingowi, przygotowaniu do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w ilości wytworzonych w ciągu roku ww. frakcji odpadów komunalnych</i>	●	14,9%	17,6%	21,5%	28,0%	30%	44%
Cel VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.	VII.3.a. Zasób mieszkaniowy na tysiąc mieszkańców.	433,4	440,3	448,3	456,9	466,0	478,9	490,7
	VII.3.b. Liczba gospodarstw domowych oczekujących na mieszkanie w lokalu socjalnym. <i>Gospodarstwa domowe wpisane na listę kolejową</i>	1 702	1 690	1 757	1 830	1 944	1 608	1 241
	VII.3.c. Powierzchnia wyremontowanych lokali. <i>Dane w m²; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	3 500	15658	31418	37636

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cel VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.	VII.4.a. Liczba zbiorników retencyjnych.	46	47	48	48	49	51	52
	VII.4.b. Udział długości dróg skanalizowanych w długości dróg utwardzonych. <i>Wskaźnik prezentuje procentowy udział długości rurociągów kanalizacji deszczowej w stosunku do długości utwardzonych dróg w Gdańsku zarządzanych przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni.</i>	●	●	85,2%	70,8%	74,6%	74,0%	73,9%
Cel VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.	VII.5.a. Wybudowana i zmodernizowana sieć wodociągowa. <i>Dane w km</i>	8,2	10,2	5,3	11,0	6,6	5,9	7,0
	VII.5.b. Wybudowana i zmodernizowana sieć kanalizacyjna. <i>Dane w km</i>	3,8	5,9	4,2	11,3	21,3	2,7	7,8
	VII.5.c. Mieszkańcy korzystający z wodociągu.	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%	98,8%	99,6%	99,5%
	VII.5.d. Mieszkańcy korzystający z kanalizacji sanitarnej.	98,8%	98,8%	98,8%	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%
	VII.5.e. Obszar miasta wyposażony w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. <i>Dane w ha; wskaźnik przedstawia powierzchnię Gdańska obsługiwaną przez miejski system wodociągowo-kanalizacyjny</i>	●	●	●	16303	16458	16458	16458
	VII.5.f(1). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. <i>Wskaźnik prezentuje udział osób oceniających „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” jakość wody w kranie w badaniu opinii mieszkańców</i>	●	88%	●	89%	●	91%	●
	VII.5.f(2). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. <i>Wskaźnik prezentuje udział osób korzystających z infolinii 994 w Saur Neptun Gdańsk (SNG) i oceniających ją dobrze w badaniu jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych oraz jakości wody</i>	●	69%	●	84%	●	86%	●

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VII.6. Ochrona wód, w tym Zatoki Gdańskiej.	VII.6.a. Przekroczenia norm jakości wody. <i>Wskaźnik obrazowany za pomocą liczby przekroczeń parametrów jakościowych na podstawie monitoringu jakości wody w systemie dystrybucji</i>	0,98%	0,72%	0,33%	0,19%	0,07%	0,32%	0,33%
	VII.6.b. Przekroczenia norm jakości oczyszczonych ścieków. <i>Liczba odnotowanych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości ścieków oczyszczonych na wylocie z oczyszczalni Wschód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym w stosunku do całkowitej liczby badań</i>	0,00%	0,16%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,15%
	VII.6.c. Przekroczenia jakości ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników. <i>Udział liczby przekroczeń jakości ścieków opadowych ponad wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 168, poz. 1763) w stosunku do liczby badań jakości ścieków opadowych</i>	●	●	●	●	●	●	●
VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.	VII.7.a(1). Liczba wolnych miejsc grzebalnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Pochówki tradycyjne i urnowe na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska</i>	4176	3023	6338	8827	7810	6864	5883
	VII.7.a (2). Liczba wolnych miejsc grzebalnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Niezbędne do zabezpieczenia potrzeb gminy w okresie najbliższych 5 lat; 1 – warunek jest spełniony, 0 – warunek nie jest spełniony</i>	0	0	0	1	1	0	0
	VII.7.b. Udział pochówków urnowych w pochówkach ogółem.	31,4%	33,5%	35,7%	38,2%	43,4%	49,2%	51,2%

● brak danych lub zjawisko nie występowało

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji

Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Żaneta Kucharska

Michał Miguła

Robert Wójcik

Jacek Zabłotny

Bożena Żmijewska

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

Gdańsk 2019

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” przyjęty został
Uchwałą nr XVII / 514 / 15 Rady Miasta Gdańska
z dnia 17 grudnia 2015 roku